

Maailma vuonna 2050 –viidesluokkalaiset vaikuttajina

Viikin normaalikoulun 5C-luokka toteutti Maailma vuonna 2050 –monialaisen oppimiskokonaisuuden tammi- helmikuussa 2021 osana yhteiskuntaopin opiskelua, jossa yhtenä sisältönä on aktiivinen kansalaisuus: tavoitteena on kannustaa oppilasta vaikuttamaan sekä löytämään erilaisia tapoja toimia aktiivisena kansalaisena. Oppimiskokonaisuuteen liittyi myös kuvataiteen ja äidinkielen sisältöjä ja tavoitteita, kun oppilaat esittelivät muulle luokalle suunnitelmiaan sekä valmistsivat visuaalisesti toimivia julisteita.

Aiemmin hankittuja taitoja ja tietoja

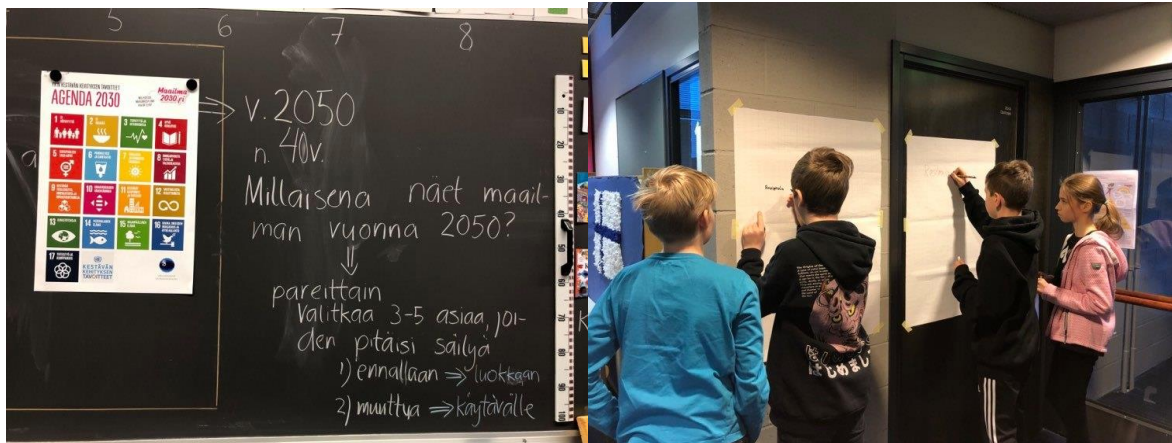
Oppilaat olivat ennen Maailma vuonna 2050 –kokonaisuutta tutustuneet erilaisiin yhteiskunnallisiin vaikuttamiskeinoihin. Ylen Lasten tasavalta <https://yle.fi/aihe/lasten-tasavalta> -draamasarjan ja koululaisaloite-kampanjan avulla tutustuttiin erilaisiin vaikuttamiskeinoihin. [Pieni opas vaikuttamiseen -video](#) esittelee mainiosti keskeisimpiä vaikuttamiskeinoja. Jokainen oppilas pohti, mihin asiaan lähiympäristössään haluaisi muutoksen ja suunnitteli aiheeseen liittyvän vaikuttamiskyltin. Moni oppilas halusi vaikuttaa kouluravintolan ruokalistaan. Syntyikin luokan yhteinen puuroperjantaihanke, jota varten oppilaat päättivät oma-aloitteisesti tehdä adressin. Adressi vietiin eteenpäin oppilaskunnalle, jonka kautta se eteni rehtorin ja keittiöesimiehen tiedoksi.

Videolla virittäytymisestä tuplatiimityöskentelyyn

Kun oppilaat olivat päässet harjoittelemaan vaikuttamista lähiympäristössään siirryttiin pohtimaan maailmaa vuonna 2050. Virityksenä aiheeseen katsottiin [Unescon maailma 2050-video](#). Tämän jälkeen jokainen oppilas kirjoitti tajunnanvirtakirjoituksena, millaisena näkee maailman vuonna 2050, jolloin on noin 42-vuotias. Yksilötyöskentelyn jälkeen siirryttiin parityöskentelyyn (arvotut parit), jossa parit valitsivat yhteisesti 3-5 asiaa, joiden he toivoisivat säilyvän ennallaan ja joiden pitäisi muuttua ennen vuotta 2050. Parit kävivät kirjaamassa nämä fläppitauluille. Opettajajohtoisesti käytiin läpi ehdotukset, jotta kaikilla oli varmasti tiedossa erilaiset ehdotukset. Seuraavassa vaiheessa äänestettiin [tuplatiimi](#) -menetelmää soveltaen: jokaisella oppilaalla oli käytössään kolme ääntä sekä muutosta vaativiin asioihin että säilytettäviin asioihin. Ainoastaan yhden äänen sai käyttää omiin ehdotuksiin. Tämä sujui

viidesluokkalaisilta näppärästi ja sen jälkeen opettajajohtoisesti yhdisteltiin eniten ääniä saaneet asiat.

Näiden asioiden pitäisi muuttua vuoteen 2050 mennessä

1. Eläinten oikeudet

- Kissojen oikeudet paranisivat
- Jääkarhut ja pingviinit eivät kuole sukupuuttoon
- Eläimiä ei enää hylätä kadulle
- Paremmat eläinsuojeluolot varsinkin ruuaksi kasvatettaville eläimille
- Ei hylättyjä eläimiä

2. Ilmastonmuutos pysähtyy

3. Ihmisten tasa-arvo lisääntyy ja rasismi loppuu

Näiden asioiden pitäisi olla ennallaan vielä vuonna 2050

1. Maailmanrauha

- Rauha monessa paikassa

2. Koulutus

- Koulutus pysyy hyvänä ja kehittyy niissä maissa, joissa on tarvetta

Läksyt antavat pohtimisen aihetta

Läksyksi oppilaat saivat katsoa videon [Nepalin nuoret](#) oppilaskunta-aktiiveista, jotka rohkeasti puuttuvat epäkohtiin ja saavat aikaan positiivista muutosta. Oppilaat valitsivat kysymyksistä vähintään kolme, joihin vastasivat katsottuaan videon luokan Teamsin yhteiskuntaopin

kanavalla. Video, kysymykset sekä muita ideoita löytyy runsaasti [Agenda2030 opettajan materiaali](#) kokonaisuudesta

- *Kuka on videon päähenkilö?*
- *Millaisessa toiminnassa hän on mukana?*
- *Mitä tavoitteita toiminnalla on?*
- *Mistä toiminta sai alkunsa?*
- *Mitä keinoja hän käyttää tavoitteen saavuttamiseksi?*
- *Minkälaisista haasteista hän kertoo?*
- *Minkälaisista onnistumisista hän kertoo?*

Oppikirjasta strategiatietoa

Seuraavalla kerralla keskusteltiin läksynä olleesta videosta ja lisättiin yhdeksi vaikuttamiskeinoksi vihkoon katuteatteri, jota Nepalissa käytetään. Yhteiskuntaopin kirjasta (Mennyt 2) luettiin kappale vaikuttamisesta ja kerrattiin sen avulla erilaisia vaikuttamiskeinoja. Tämän jälkeen opettaja esitteli koosteen luokan tärkeiksi kokemista vaikuttamiskohteista maailman tulevaisuuden kannalta. Jokainen merkitsi lapulle tärkeysjärjestyksessä kolme asiaa, johon haluaisi ryhtyä vaikuttamaan. Tämän perusteella opettaja muodosti vaikuttamisryhmät.

Mennyt 2 –kirjasta luettiin lisää vaikuttamisesta ja tutustuttiin strategian eli toimintasuunnitelman laatimiseen. Jokainen kirjasti vihkoon määritelmän. Tämän jälkeen opettaja jakoi oppilaat 4-6 hengen ryhmiin heidän ilmaisemansa kiinnostuksen mukaan. Ryhmät saivat ohjeet laatia ryhmälleen strategian ja valita sopivat vaikuttamiskeinot. Poikkeuksellisesti ryhmät eivät valinneet keskuudestaan sihteerää, vaan jokainen teki itselleen muistiinpanot vihkoon, jotta voisi myöhemmin kerrata kokeeseen.

Vertaispalautteella eteenpäin

Kun ryhmät olivat laatineet strategian, esitteli kukin ryhmä omansa luokan edessä. Muut oppilaat antoivat esittelyn jälkeen sekä positiivista palautetta että kehitysideoita. Tämä vaihe toimi erinomaisesti ja syntyi innokasta yhteistä keskustelua esimerkiksi siitä, mikä olisi sopivin paikka julkaista adressi tai levittää tietoa.

Valmiit työt esitellään

Kukin ryhmä saattoi työnsä innokkaasti loppuun. Valmista tuli kahden oppitunnin työskentelyn jälkeen.

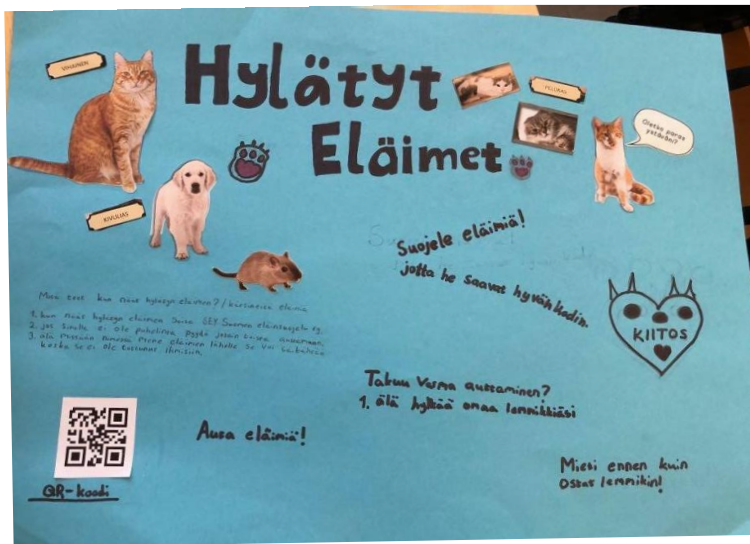
Ilmastonmuutosryhmä laati monipuolisen strategian. Paperisen adressin lisäksi, johon ei voitu koronatilanteen vuoksi käydä pyytämässä nimiä muilta koulun oppilailta tai lähiympäristön

asukkailta, ryhmä keksi tehdä nettiadressin. Se onnistui aivan ryhmin omin voimin. He selvittivät itse huoltajiltaan, ketka saivat käyttää adressin perustamisessa omia sähköpostio-osoitteitaan.

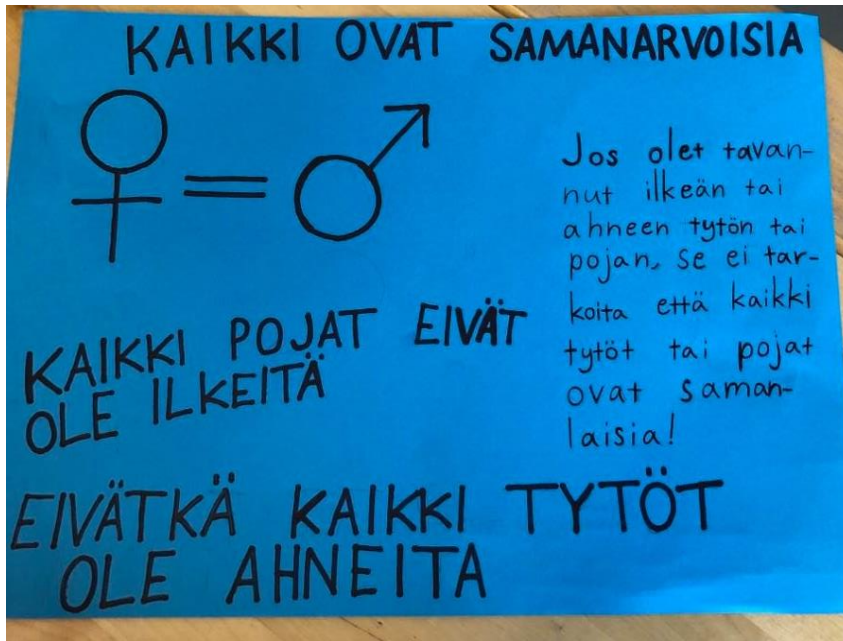
https://www.adressit.com/adressi_ilmastonmuutoksen_pysayttamiseksi

Ryhmällä oli myös selkeä näkemys siitä, kuinka prosessi etenee. Adressi viedään oppilaskuntaan, jonka kautta se puolestaan se etenee rehtorille, joka toimittaa sen yliopistolle. Yliopistolta se jatkaa eduskuntaan ja sieltä YK:hon.

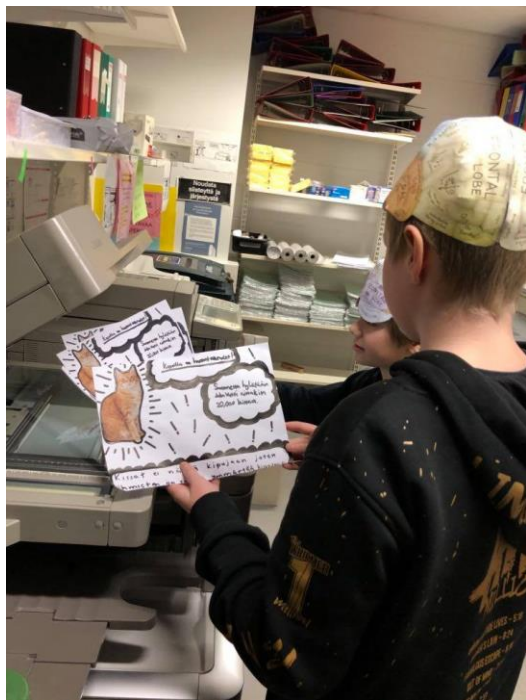
Hylätyt eläimet -ryhmä valmisti huolella ja paneutuen kaksi iso julistetta, joihin laadittiin QR-koodit. QR-koodin kautta julisteen lukija pääsee [SEY](#):n eli Suomen eläinsuojeluyhdistyksen sivuille. Ryhmä jäi vielä miettimään, mihin julisteet sijoitettaisiin

Tasa-arvo kasvaa ja rasismi loppuu -ryhmä oli pohtinut asiaa syvällisesti ja kiteyttänyt sanomansa kahteen julisteeseen. Ryhmän työ kirvoitti keskustelua ja joukko oppilaita halusi vielä tunnin jälkeen jäädä keskustelemaan sukupuoliroolien sitovuudesta ja kertomaan omakohtaisia kokemuksia siitä, kuinka heidän harrastuksiinsa olivat ulkopuoliset ihmetelleet, kun ne eivät olleet sukupuoliolotusten mukaisia.

Kissojen oikeudet -ryhmä oli suuri, mutta toimi kuitenkin hyvin. He olivat aiheeseen perehtyessään tulleet tietoisiksi siitä, että yli 20 000 kissaa hylätään vuosittain. Kesäkissojen ottaminen ja hylkääminen puhututti koko luokkaa ja moni oppilas kuuli asiasta ensimmäistä kertaa. Ryhmä toi esille myös maatiaiskissojen hylkäämisen, kun perheeseen päätetäänkin ottaa rotukissa. Ryhmä ilmaisi huolensa myös siitä, että kissojen kasvattajiksi voi ryhtyä kuka tahansa toisin kuin koirien. Ryhmä teki aiheesta julisteita, joita vielä monistettiin.

Kadulle hylätyt kissat -ryhmät oli myös päätenyt tekemään julisteita

Ryhmän jäsenet olivat tehneet julisteita itseään eniten puhutelleista aiheista joko yksin tai pareittain. Osa julisteista laminoitiin, jotta ne kestäisivät ulkona. Venäjänkielinen juliste sijoitettiin venäjän luokan viereen, jotta tavoitetaisi tätä kieltä taitavat henkilöt.

Toteutunut MOK opetussuunnitelman tavoitteiden näkökulmasta

Opettajana en voinut kuin ihailla, kuinka oppilaat paneutuivat asiaansa ja alusta alkaen sitoutuivat tehtäväänsä. Tämän monialaisen oppimiskokonaisuuden tavoitteet nousivat yhteiskuntaopin tavoitteista: kuinka oppia vaikuttamaan ja toimimaan aktiivisena kansalaisena. Oppilaat kehittyivät näissä taidoissa paljon. Se, että aiheet olivat heidän itsensä valitsevia, oli sitoutumisen kannalta keskeistä. Jäin miettimään sitä, kuinka niin moni valitsi vaikuttamiskeinokseen juuri julisteen, vaikka oppilaiden kanssa oli käyty läpi monenlaisia muitakin vaikuttamiskeinoja. Ehkä oppilaat kokivat sen helpoimmaksi toteuttaa.

Opetussuunnitelmassa monialaisille oppimiskokonaisuuksille osoitetuista tavoitteista toteutuivat tässä useimmat:

- vahvistaa oppilaiden osallisuutta ja tarjota mahdollisuuksia olla mukana opiskelun tavoitteiden, sisältöjen ja työskentelytapojen suunnittelussa
- nostaa esiin oppilaiden merkityksellisiksi kokemia kysymyksiä sekä luoda tilaisuuksia niiden käsittelyyn ja edistämiseen
- antaa tilaa älylliselle uteliaisuudelle, elämyksille ja luovuudelle sekä haastaa monenlaisiin vuorovaikutus- ja kielenkäyttötilanteisiin
- vahvistaa tietojen ja taitojen soveltamista käytäntöön sekä harjaannuttaa kestävän elämäntavan mukaista toimijuutta
- innostaa oppilaita toimimaan yhteisöä ja yhteiskuntaa rakentavalla tavalla.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteista erityisesti L7 eli osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen näkyi tässä MOK:ssa. Oppilaat pääsivät pohtimaan ehdotuksiaan eri osapuolten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon sekä oikeudenmukaisen kohtelun ja kestävän elämäntavan näkökulmista. He oppivat ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitystä paitsi itselle, myös lähiyhteisöille, yhteiskunnalle ja luonnolle. Oppilaat saivat valmiuksia sekä omien että yhteisön ja yhteiskunnan toimintatapojen ja -rakenteiden arviointiin ja muuttamiseen kestävää tulevaisuutta rakentaviksi.